

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szabad kéz.

Zombor, 1906. augusztus 23.

Amiért a magyar nemzet hősi önfeláldozással küzdött véres csatatereken és csüggedetlenül harcol ma is a parlamentaris politika vértelen porondján, hogy szabad keze legyen országa ügyeinek intézésében, anélkül hogy megnyugtató eredményt tudott volna elérni: azt a magyar állam egyes töredékrészei kezdettől fogva élvezik a magyar nemzet nagylelkűségéből.

Nem gondolunk ezuttal az ugynevezett közös ügyekre, a hadügyre meg a külügyre, melyekben sem állami önállóságunk, sem különös nemzeti érdekeink mind mai napig nem bírtak érvényesülni, nem a leghevesebb és legszivósabb általános nemzeti ellenállás erejével s nem a jog, törvény és igazság ellenállhatatlan hatalmával még a legparányibb mértékben sem. A közönség ezen a téren szatira, lucus a non lucendo, mert kül- és hadügyi intézményeink semmiképen sem közös, nem osztrák és magyar, hanem tisztára osztrák intézmények. Így értelmezik odaát, így látja a külföld s így van valósággal is

Nem ezekre a ne bántsd virágokra esik figyelmünk, amikor a szabadkéz politikájáról szólunk, világért sem; mi csak a magyar nemzeti nyelv és műveltség területén járhatjuk végig fűrész-készítő tekintetűnk, ezen a téren keressük a szabad kéz politikájának érvényesülését oly mértékben, amilyen mértékben nemzetiségeink élvezik a mi jóvoltunkból saját nemzetiségi nyelvük és műveltségük fejlesztésében. Keresünk, de, sajna, nem találjuk. Nálunk nem a nemzetiségek igyekeznek elsajátítani az állam nyelvét, hogy ügyesbajos dolgaikat a magyar állam közgazgatási és igazságszolgáltatási fórumai előtt elintézhessék, úgy amint ez az egész világon történik, hanem fordítva a magyar állam követeli meg alkalmazottaitól a nemzetiségek nyelvének értését, hogy az ügykereső nemzetiségi felekkel érintkezni tudjanak.

Sőt hallatlan vakmerőséggel leki-csínyelik a világ előtt a magyar kultúrát, melynek szemképráztató eredményei előtt csak legujabban a milánói kiállításon is csodálattal állottak meg a művelt nyugat hozzáértői, s kötött

kezünk láttára s tehetetlenségünk tudatában leplezetlenül arra törnek, hogy színhazugságokkal fellármázott s ezután fellármázandó fajrokonaiak segítségével saját nem létező kulturájukat állítsák a magyar államban a magyar kultúra helyébe. Mert román, tót, szerb kultúrát legfeljebb embrióban fedezhet fel a mikroszkóppal felfegyverzett kutató szem.

Mit gondolnak, mit szólnának s mit cselekednének akár az európai államok, akár az északamerikai Egyesült Államok, ha a területükön mind jobban felszaporodó nemzetiségi kolóniák olyan jogokat mernének követelni a maguk részére, amiket nálunk élveznek és megengednek maguknak? Ha mernének. Csakhogy ez ott még álmodásban sem jutna eszükbe, mert ezeknek az államoknak kezét semmiféle közönséges államszövetség béklyói nem kötik úgy, mint kötik a mienket.

Nos mi beérnök a szabad kézzel belügyeink intézésében, különösen pedig nemzeti nyelvünk és műveltségünk fejlesztésében. Mi nem valljuk, hogy a szabad kéz, a laissez faire politika

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Az ipar magasztalása.

Allegória, írta Szántó Károly.

Előadták a zombori általános ipartestület házavatósi ünnepélyén folyó évi augusztus hó 19-én.

Személyek:

Hungária	— — — —	Stempel Ilonka.
Tudomány	— — — —	Repits Mariska
Földmívelés	— — — —	Partlies Ad-1.
Művészet	— — — —	Gyurkovits Ilonka.
Kereskedelem	— — — —	Paul Karola.
Ipar	— — — —	Marton Rozika.

Hungária.

Nemzet! ki élsz hármask halomnak alján,
Magad magyarnak büszkeséggel vallván,
Hallgasd a szóm s okot meríts belőle:
Miképp haladj, miképpen törj előre.
Ezernél több az éve — vajh' mi rég volt! —
Midőn e hon fölött a kéklő égbolt
Szelid palástján gyúlott hajnal fénye
Honszerző Árpádnak hősi nemzetére.
A honfiú-erény, mint sziklabástya,
Dúló időknél rombolásit állja.
Jött fényre árny, derűre bú, de gyakran
Elrejtett ármány esábitó alakban.
Körítve ellenségnek táborától
Nem volt egy jó barát közel, se távol.

S midőn már azt hívék, hogy egyszer végre
Halalos óra jött ez ősi népre:
Fakadt ez áldott földnek új virága:
Nem omlott hősök vére rá hiába.
Jött a nyomor, eljött a szenvedés is;
E hon csak talpra állott újra mégis
Zúgott vihar cikázva, mennydörögve,
S e nemzet él és élni fog örökre!
Nemője én e honnak, együtt járván
E néppel századok Kálváriáján.
Magannak is keserves volt az éltem.
Sok pusztulást, sok bús napot megértem.

(a nemőkre mutatva)

E kis család hányszor lőn elhagyatva;
De ám azért a végső pillanatra,
Ki elfeledt, e hon fia, csak újra
El — visszafordult a bűnbánó útra.
S ipar, művészet, földnek művelése,
A tudomány s javak adás-vevése,
Mi egyesült e küzködő családba,
Haladt előre, nem maradt magára.
Oly biztató mindnyájok virulása!
Hol egyre száll tekintetem, hol másra,
De nem tudom: méltóbb melyik lehetne
A többi mellett legfőbb szeretetre?
(a nemőkhöz szólva)

Szép lányaim! válaszlatok tehát ti,
Közületek hogy kit kívántok látni
Mellettem itt, hogy hírnevére válva
Ez ősi földnek: őt illesse pálmá!

Tudomány nemője.

Hivalkodás a lelkemet nem bántja,
De tetteim minden igaz barátja,
Lelkének mélyén bámulattal áldoz
S hozzásegít a nagyszerű munkához.
Nézz fel a csillagok magas honába,
Őket szemem mind rendre megszámlálja
S bár rejtve él a láthatlan féreg,
Nagy okkal-móddal, mégis hozzáférék.
Az ég villámain tartom s kezemmel
Munkába kényszerítem ott, ahol kell;
Gőzzel leküzdvén vizek oceanját,
Mehódítom a földnek minden táját;
A gyenge szót röpiem mértföldekre;
A meglevő dolgoknak ezernyi ezre
Elöttem ismeretlen nem maradhat:
Kítáruul hívó szómra minden alkat
És minden poréika, mely valahol van;
Hol lészket át titkok mélysége, onnan
Biztos kézzel lerántom én a leplet;
A megkötött erő, ha bárhol tesped,
Az én szavamra titkos rejtekéből
A bámuló világ szeme elé tör.

doktrinája lejárt, elavult, nem korszerű doktrina; nem mondjuk róla, hogy pusztá frázis, egyéb semmi; nem forgatjuk ki erőszakos machiavellizmussal abból az értelméből, amelyben venni szokás és venni kell, csak azért, hogy kicsavart értelme alapján többre formálhassunk jogot, mint amennyi igazság szerint megillet, meg azért, hogy valódi értelmére ráolvashassuk az elavultságot.

Mi nem mondanók közös ügyes testvérünknek, hogy a szabad kéz engedés csak egyenlő felek között igazságos, mert mióta a világ, mindig az erősebb enged a gyöngébbnek szabad kezét valamiben; s ha megkapnók, nem látnánk abban cinizmust, hogy teljesen fegyvertelenül állunk az állig felfegyverzett szemben.

Nemzetiségeink azonban így gondolkodnak, így beszélnek. Sorra veszik pl. a legutóbbi költségvetésnek humanitárius és kulturális intézmények dotálására vonatkozó teteleit s feljajdulva konstatálják, hogy az ott kitüntetett összegeket mind magyar intézmények nyerik, ellenben a szerb vagy más nemzetiségű színészetnek, kulturális egyesületnek, jótékonyági intézeteknek, művészeteknek (?) segélyezésére nem jut belőlök egy fillér sem. Pedig ez összegekben benn vannak az ő adófillérek is. Ők az ő adójukkal támogatják a magyar kulturát, ellenben az ő kulturájuk nem kap semmit s ha nyelvüket és kulturájukat fejleszteni akarják, állami adójukon felül még külön meg kell adóztatniok e célra magukat. Hol itt az egyenlőség?

Hol itt az igazság? Minden nemzet a maga kulturáját szolgálja s nem a betelepült vagy meghódított nemzetiségekét. Akinek a magyar állam terü-

letén, akár honpolgár, akár idegen, adó alá eső tárgya van, adót köteles fizetni utána, anélkül, hogy joga volna követelni az államtól, mire fordítsa adóját. Tulajdonképpen a magyar állam területén álló földbirtok, ház, üzlet stb. fizeti az adót s ennek fejében csak azt követelheti, hogy a velejáró jogokat és jövedelmeket az állam mindenkivel szemben megoltalmazza s tulajdonosaiknak, amennyiben a törvényes követelményeknek megtelelnek, a honpolgári jogok szabad gyakorlását biztosítsa. Ezt a magyar állam, mint jogállam, teljesíti is, azt azonban dőreség kívánni tőle, hogy mint nemzeti állam, ne a saját nemzeti kulturáját nevelje állami jövedelmi forrásainak eszközeivel.

Vajjon akkor is így gondolkodnának a mi nemzetiségeink, ha ők volnának az államalkotó nemzet s mi a nemzetiség? Vajjon Románia a bukovinai és eszék magyarok adófilléreiből támogatja-e a magyar kulturát? Ellenkezőleg, román dászkalokat küld a nyakukra, hogy nyelvüktől is megfossza s a románságba teljesen felszívja. Mit szólnak ehhez a szabad kezét keveslő s nyelvük és kulturájuk részére az államalkotó nemzet nyelvvel és kulturájával teljesen egyenlő bánásmódot követelő nemzetiségeink? Nem, uraim, az önök machiavellizmusból kilátszik a lóláb. Önöknek nem az kell, hogy szabadon művelhessék nyelvüket és gyarapíthassák kulturájukat — ez csak a szabad kéz elavult politikai doktrinája az önök szemében —, önöknek állam kell az államban vagy az állam mellett, sőt tán az állam fölött. Megvan-e a lehetősége annak, hogy a kulturájukat a laissez faire mellett fejlesszék, nem tudjuk, ez az önök

dolga — azt azonban tudjuk, hogy semmiféle mesterkedéssel nem lesznek állammá a magyar államban, sem mellette, sem fölötté s még kevésbé látjuk elérkezettnek az időt az ut és mód keresésére, hogy lehetne eljutni e politikai chiméra érdekében érdekében a testvéries és igazságos megegyezéshez.

Próbálják keresni, de mi előre mondhatjuk, hogy megtalálni nem fogják soha.

Szent István ünnepély.

A polgári kaszinó egyesület, az egyesületi dalárda és zenekar közreműködésével f. hó 20-án Szent István ünnepélyt rendezett. Délután 3 órakor tekeverseny volt, amely nánt a kaszinói tagok részéről kevés érdeklődés mutatkozott. Így a bevétel sem mondható fényesnek, éppen hogy a jutalom tárgyak összegét fedezi. 107 tét folyt be. Első lett 14 fával Horvátovits László, második 14 fával Major József. Eldöntetlen verseny 12 fával Karsay Elemér és Tomcsányi Aladár között. Versenyen kívül ütött Arnold Sándor 15 és Horvátovits László 17 fát.

Este 9 órára „Tarka színpad”-szerű előadás hirdettetett. A közönség — ami a kaszinó egyesület évkönyveiben fel nem található — ez alkalommal zsufolásig megtöltötte az egyesület helyiségeit.

A program összeállítására, az előadott ének- és zeneszámok ügyes megválasztása és változatossága, az egyes daraboknak szabatos, szép előadása, az estély sikerét minden tekintetben a rendezett estélyek fölé emelte. A szereplőket a hálás közönség örömmel üdvözölte, zajos tapssal és éljenekkel jutalmazta. A zenekar a már megszokott tökélyrel játszotta el a nyitányt. Itt meg kell állnunk egy rövidke pillanatra. Feltűnt, hogy a zenekar tagjai alig voltak tizen. Mi ennek az oka? Kérdezte a közönség egymástól. Széthuzás volna talán a tagok között? Vagy egyéb játszott közre, hogy éppen azon szereplők közül maradt el sok, akik a városban tartózkodnak? Utána jártunk a dolognak és tudakozódásunkra

A fáklya, melynek tölem éled lángja,
Bár a sötétben élők szemét bántja:
Reá bocsátván elméjükre fényét
Oszlatja a tudatlanság sötétjét.
Mert az, mi bennem testesül: Igazság.
S hogy mindenek munkámról megláthassák,
Valóság volna, vagy csakis káprázat:
A kétkedő bizton utána járhat.
Én általam im az megyen hát végbe,
Hogy felhatok, fel, fel a messzeségbe,
S onnan belátok minden távolságot.
Ha csak parányi porszem, ami áll ott,
Vagy egy egész világ: az birtokom lesz.
Kezem mindent megindít vagy megfékez.

(a nemtökhöz szólva)

Testvéreim! Mondjátok: jól haladnék?
Ha köztetek talán külön akad még,
Kinek nálam nagyobbra tör a célja:
Azé legyen a diadal babérja.

Földmivélés nemtöje.

Céлом nem az, hogy én magasba törjek,
Mert lám, a fenséges, hatalmas tölgynek
A földhöz kötve itt alant var ágya,
Erőt mi ad, a földben itt találja.
Az áldott hant bőségét dúsán adja,
Hogy meglegyen te munkádnak kamatja.

Mit néki adsz, az százszor visszatérül,
Hogy napról napra szolgáljon kenyérül.
Lombot növel, hogy lenne enyhe árnyék,
Ha nyár dele majd lángolóra válnék;
Érő gyümölese ütmenti bokornak
Javára lesz fáradtnak, tikkadónak.
Tölgyek s fenyűknek büszke koronája
Mind, mind az anyaföld jóságát áldja.
A fészeknek kis énekes lakója,
Midőn a légbe' szerelmét dalolja,
A nagy természet szépségét is zengi
És boldogabb ő nála nincsen senki.

(a tudomány nemtöjéhez szólva)

Szakaszsz le egy virágot s újra élve
Ragaszd hát vissza volt szülőhelyébe!
Mert azt hiszed, hogy mindeneknek titka
Előtted égen, földön tárva-nyitva.
És nagy — magas röptőben ha kifáradsz,
Hogy megpihenj, vajjon hát merre szállasz?
Éhséged csillapítani hogyha vágyol,
Honnan veszed, mint földnek áldásából?
Nagy dolgaid közt balszerencse érhet,
Nem látni akkor ott fenn többé téged,
Hanem erdőn-berekben bújva jársz,
Míg gyógyfüvet magadnak nem találsz.
A föld az, mely mindnyájunk édes anyja,
A föld, mindnyájunk kenyérét mely adja;

Zamatától áthatott fűrtöt nyújt s benne
Nektárt, mitől szívünk gyúl érzelemre,
Ha műveled verejtékes munkával,
Tár kiucseket elődbe garmadával.

(a nemtökhöz szólva)

Ő rajta élünk, benne pihenünk meg,
Ő rejti majdan porló testeinket,
Az őserőt, csak őt magasztaljátok,
A pálmára ha méltónak találtok.

(Folytatása a jövő számban.)

Bocskay emlékezete.

Irta s a vértessaljai ev. ref. egyházmegye lelkesi értekezletén Kápolnás-Nyéken elmondotta: **Forgács Endre.**

Képzetelemmel a múlt mezején jártam:
A bihari rónán, a kereki várban. —
Vitte lelkem szárnyán igazi kegyelet,
Mint a szellő viszi a rózsá levelet.
Közelebb jött a háromszáz éves távol.
Az emlékezet, mint aranyos madártoll —
Ragyogó sugarát a földre hullatta
Megdobbant a földnek a szíve alatta.

A kereki várban, a bihari rónán,
Csatakürt riadoz, tárogató szól ám!
Gyülekeznek össze bús hajdúvitézek.
Hitért és hazáért meghalni is készek.

azt a választ nyertük, hogy egyesek kimentették magukat, mások ezt érdemesnek sem tartották tenni. Szerény véleményünk az, ha valaki egy egyesülettel közreműködik egyszer vagy többször, az bizonyos alkalmakra nem szorítkozhatik. Az illető az egyesülettel szemben erkölcsi kötelezettséget vállal és az alól kicsinyes okok (melegség) miatt ki nem bujhat. Mert ha valaki télen, — hogy magának bizonyos előnyöket biztosítson, közreműködik, annak kötelessége — eltekintve a melegségtől, nyáron is a többi tagokkal együtt izzadni.

Oly vezető mellett, mint Csavojác János, aki lekötőlegő figyelmével, tapintatosságával, buzdításával, nemes ambíciójával, teljesen önzetlenül, tisztán a zenekar és egyesület érdekeit tartva szem előtt — az estét áldozza fel, csak hogy némi eredményt mutasson — örömmel kellene a gyakorló órákon megjelenni. Avagy műkedvelő zenészeink között vannak olyanok, akikre a tanítás nem férne rá?

Kevésbé hisszük! Minden egyes műkedvelő zenésznek erkölcsi kötelessége Csavojác önzetlen munkásságát legalább szorgalmával némiképp meghálálni.

Nem akar ez támadás lenni senkivel szemben, csak figyelmeztetés az összetartásra, mert csak így produkálhat a zenekar oly előadást, amely tagjait gyönyörködteti és a közönségnek is élvezhető szórakozást nyújthat.

Ennyit megszívlelésül!

Az estély fénypontja Marschall Béla éneke volt, aki a „Gül Babá“-ból egyes részeket adott elő. Zongorán Tomcsányi Aladár kísérette Állandóan lebilincselte a hallgatóság figyelmét Gaál F. négyese: „Változatok orosz népdalok felett.“ Előadták Csavojác János hegedűn, dr. Németh Arthur cellón, Blumenthal Károly zongorán és Tomcsányi Aladár harmóniumon. A közönség Csavojác Jánost lelkesen megénegette, aki művészi játékával az ovációra méltán reászolgált. Dr. Németh Arthurnak szóló részeért és Blumenthal Károlynak diskret zongorakiséréteért is kijutott a tapsból és éljenekből. A dalárda Zimay: Suhog a szél c. dalát és Huszka Jenő: „Gül baba“ operettjének borsalát szépen énekelte. A „kegyencnő“-ből adtak elő egy részletet Marschall Béla

zongorán és Tomcsányi Aladár harmóniumon. A közönségnek ez is tetszett.

A közönség hihetőleg a jövőben sem fogja megvonni derék dalárdánktól és műkedvelő zenészeinktől támogatását akkor, amidőn anyagi áldozatról lesz szó.

Hangverseny után tánc volt, amely reggelig tartott.

Viszontlátásra a Tulipánkert-szövetség javára rendezendő hangversenyen. r.

*

A zombori Általános Ipartestület augusztus hó 19-én, Szent István nap előestéjén avatta föl nagy ünnepélyességgel a Deák Ferenc és Erzsébet körut sarkán levő új helyiségét. Bár esőre állt az idő s meg megeredt, a közönség mégis igazán szorongásig megtöltötte az összes termeket, az udvart és a kertet is. Az iparosok örömműnépében részt vettek: Fernbach Károly főispán, Vojnits István alispán, Fernbach Péter és dr. Balogh Ernő orsz. képviselők, dr. Alföldy Árpád helyettes polgármester s városunk előkelői közül még sokan.

Az udvaron díszes színpad volt föllálítva. Ott folyt le az ünnep. Az Iparos dalárda a Szózatot énekelte. Utána Frey Imre ipartestületi elnök, aki 1887-ben, az ipartestület megalakulásakor is elnöke volt a testületnek, mondotta a megnyitó beszédet, melyben a magyar történelem fejlődése kapcsán a céhrendszer, a magyar ipar fejlődését s a zombori ipartestület történetét vázolta. Lelkes szavakkal adta át az új házat rendeltetésének.

A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Petényi József tanító mondott nagy hatású ünnepi beszédet. „Örömműnépet ülünk ma: az egyesülés megdönthetetlen ereje által létesített ünnepet!“ — így kezdé beszédét. Szólt azután a magyar ipar fejlődéséről; a zombori ipartestület, az Iparoskör keletkezéséről, működéséről; majd a két testületnek, meg az Iparos dalárdának 1906. február 18-án történt egyesüléséről. Az egyesülés által fokozódott erő tette lehetségessé a városunk legszébb helyén levő közös helyiségnek megvételét. Beszédét e szavakkal fejezte be: „Béke és szeretet fűzze egybe az összetörnt testvéregyletek tagjait!

A magyar ipar génusza lebegjen e ház fölött. és ihlesse meg mindazokat, kik e házban nemes szándékkal tartózkodnak!

Isten áldja a zombori iparosokat!“

Lelkes taps és éljenzés hangzott föl a gyönyörű beszéd után.

Hogy újra szétvált a függöny, Szántó Károly tanítónak Az ipar magasztalása c. allegóriája tárult a néző közönség elé. Bájos leányoktól személyesítve megjelentek Hungária leányai: a Tudomány, Művészet, Földmívelés, Kereskedelem s az Ipar. Egymással versenyezve végül az Iparnak nyujtották az elismerés palma ágát. A költői gondolatokban gazdag allegóriát a szereplők megjelölésével tárcarovatunkban közöljük. A lelkes taps és éljenzés szölt a költőnek s az előadóknak egyaránt.

A szép ünnepet kerti tűzijáték, világposta, tréfás tombola egészítette ki, mely után tánc következett kivilágos-kivirradtig.

*

A Legény-egylet mulatsága.

Kedvezőtlen idő folytán augusztus 20-án tartotta meg a kath. legény egylet nagyszabású műkedvelői versennyel egybekötött táncmulatságát. Minden ízében pompásan sikerült mulatságról számolhatunk be.

Részünkről nagyon életrevaló eszmének tartjuk a „verseny“ eszméjét. Hogy hová culminál? nem sok fejtörésbe kerül. A testi munkával foglalkozók számára áldás a szellemi munkával való foglalkozás. Szellemi munkában volt részük a szereplőknek. Tanultak, dolgoztak, mert ki akart közöttük utolsó lenni? Bizonyára senki. Munkájuknak meg van a jutalma: a siker. E szó serkentse őket a további munkára. A közönség ezután is örömmel fogadja a szórakoztatásukra irányuló törekvést.

A versenyszám két szindarabja pompásan sikerült. Egyik szereplő életrevalóbbnak bizonyult a másiknál. Kevés pózt, de annál több természetességet tálaltunk: ezt pedig műkedvelőknél ritkán találjuk meg.

A szereplők közül különösen kitűnt Müller János. Kész színész. Könnyekre fakaszt és megnevettet. Játszik a közönség érzelmi világával. Akár szóló számjait, akár a szindarabban való szereplését tekintjük. Csak gratulál-

Míg a vezérüket áhitattal várom
Nyílik egy sír messze: Gyulafehérváron
És kilép belőle hős Boeskey maga.
Históriánk egyik legfényesb esillaga.

És bömböl az ágyú és csattog a kard.
Vérrel vagyon írva: „Ne bánts a magyart!“
És döng a csatabárd, zúg a viadal,
Boeskayt kíséri fényes diadal.
Föld elsanyart népe mind köréje gyűl.
Császári zsoldos had futva menekül.
Fel — Bécsig a német már visszazorult.
Hír köt a hősöknek babékoszorút.

* * *

Változik a kép: most jön a győztes tábor,
Síkon, halmon épül ezer hadi sátor
S mintha minden sátor lenne egy-egy oltár,
Vezér s harcok ajkán fölzendül a zsoldár:
„Erős várunk nekünk Isten“ — ki hatalmas,
Az ő nevével lesz zászlónk diadalmos.
Pozsonytól Erdélyig a lég is azt zengi:
Rabláncot e népre nem rak soha senki.

És mozdul az ajak és száll az ima
A mennyei kékség magasaiba.
Buzgalom a szívből ömlik de elég.
Mint harmatot a nap — felszítja az ég
Hős hajdú vitézek lelke betelik,
Hittel a fegyvert is bizton emelik.

Egy Istenünk nekünk és egy a hazánk!
Mennyben a Jézusnál vár a koronánk! —

* * *

Hát így imádkoznak és így énekelnek.
Mikormegpihénnek, mikor harcra kelnek
Előttük a vallás meg a népszabadság.
Nem tűrik el, hogy ezt ronggyá szaggathassák.
Hitünk, alkotmányunkra négy száz éve már
A bűnös zsarnokság folyton vadászni jár.
Ezt a kettőt tépték, tiporták és maíták,
Bécsben szemfedőjét hej de sokszor varrták.

De hiába varrták! Volt nekünk Boeskaynk.
Az eget megírták az imádságaink.
S az égben volt Isten, a földön vitézek. —
Három száz évvel a multba visszazétek
S látom hitünk, hazánk szabadságlevelét
Először s rajta a hős Boeskay nevé.
Ott írja egyházunk az első dátumát,
Ó rakta le bizton a fundamentumát.

Történetünkben nincs oly eszményi alak.
Gyémánt szíve, lelke benne semmi salak.
Gyöttrődött, aggódott, küzdött, fáradt sokat.
A hazát szerette és nem a tapsokat.
Milyen önzetlenség! Nincs is annak párja —
Mikor a királyi korona ott várja.

Meg nem szédíti a hatalom nagysága.
Fő a hit — s hazája drága szabadsága!

Te vitéz Józsuénk, böles, higgadt Mózesünk!
Három száz év mulva ime fölkeresünk.
Neved, emlékednél leborul a hála.
A szívből sarjadt annak minden szála.
Hogy van alkotmánya, hite a magyarnak,
S hogy annak szemfedőt még hiába varrnak.
Te küzdöttél azért testestül-lelestül,
Aldjuk a nevedet egész nemzetestül.

Nagytehető Isten, ki Boeskayt adtad,
Vallásunk, egyházunk fölvirágoztattad.
Gyűjts szívből hitet, elménkben világot.
Ne jajgassuk tele magunk a világot:
Hogy egyházunk már a jövőt ki nem bírja,
Hogy a nekrológja már meg is van írva. —
Nem igaz! — Önként ne feküdjünk a porba
Mint Krisztus vitézi álljunk csatasorba.
Mert csak az a nagy szó, minek tett a vége,
Lelkesít apáink barca, hitbűsége.
Kiknek szívök vérén nyílt diadalmuk,
De mennybéli ádv lett érette jutalmuk.
Boeskay szelleme, ki élsz fenn az égben,
Soha el nem múló örök díesőségben.
Mikor nagy neveddel buzgón ünnepelünk,
Te is áldj meg minket, maradj mindig velünk!

hatunk az első díjhoz (ezüstkoszoru), mellyel a juri ítélete kitüntette.

Mellette Kovalovszky István nyújtott művészi alakítást „Munkácsi rabjával” (Jókai M.) A második díjra érdemesítette a bizottság (remek kivitelű tentatartó). Harmadik lett Schmidt L. József „Vén betyárjával”.

Hrabovszky István gyönyörű primtenor hangjával brillhrozott. Még a legmagasabb hangokat is a legnagyobb könnyűséggel énekelte. Szép hangterjedelme — egyes iskolázással — sok babért juttat még számára. Méltó partnere Hock János, ki egyes kísérelével és szóló részleteivel aratott babért.

Az utolsó díjat nem adta ki a juri, mivel a szereplők teljesen egyenlő értékű alakításokat nyújtottak.

Még Hock Jánosné számára tartogatunk egy esomó babért. Bouncerné asszonyosság a közönség részéről feltétlenül nagyobb szeretetet, elismerést nyert, mint „lakói” részéről... Pökainé nem beszélt szivetrágóbb hangon a fejedelem előtt. Sirtünk szavalata alatt. Nagyobb jutalom senkinek sem jutott.

A függöny legördült — megszólalt a zene. Roptuk a táncot reggelig. Hogy milyen jó volt a hangulat, mutatja két dolog: még kivilágos virradtkor is mind együtt voltunk és még az „öreges” is táncoltak. Kedves emlékekkel megrakodva kiáltjuk: a mielőbbi viszontlátásig.

Elhervadt a tulipán.

Arepirító, mélyen elszomorító, a miről a Pesti Napló ír augusztus 15-i vezércikkében. „Abban a fél esztendőben, amely a tulipán virágzásának legfényesebb korszaka volt, 73 millióval több árut hoztunk be Ausztriából, mint azelőtt”... „Ezt a szomorú igazságot hirdeti az áruforgalmi statisztika első félévi kimutatása.”

Tehát mikor mi szinte kárörvendve azt hittük, hogy a bécsi sógor tehetetlen dühében pukkadoz a tulipán virágzása miatt, akkor az önelégülten a zsebére ütött, jót nevetett a markába: Bolond magyar! — s még serényebben szállította hozzánk a portékáit — a tulipánnal egyetemben.

Elhervadt a tulipán...

Voltak fonnyadt lelkű közönbösök, kik már eleve kicsinylő mosolylyal nézték a mi nagyszerű komolyságunkat.

Pedig nekik volt igazuk. Az az átkos híres szalmaláng volt ez is! Kérészeletű divat, mely annál hamarabb idejét multa, mert hiszen nem is idegen majmolás volt.

Megint egy édes ábránddal lettünk szegényebbek. Megint egy keserű tapasztalattal lettünk gazdagabbak.

Azért nem segít bejűnk az Isten, mert mi magunk nem tudunk, nem akarunk segíteni önmagunkon.

Elhervadt a tulipán...

Hogy is mondja Petőfi:

Magyar vagyok. Arcom szegényben ég.
Szegyenlenem kell, hogy magyar vagyok!

H i r e k.

A király születése napja.

Augusztus 18. töltötte be királyunk 76-ik születése napját. Zombor város hazafias közönsége méltóan ünnepelte meg ezen napot. A középületek és több magánépület zászlódsízt öltött. A róm. kath. plébánia templomban hálaadó isteni tisztelet tartatott, amelyen Fernbach Károly főispán vezetése mellett a vármegyei és városi tisztviselők, a többi hivatalok tisztviselői pedig hivatalfőnökeik vezetése mellett vettek részt. A mise alatt a polgári kaszinó-egyesületi dalárda énekelt. Különösen ki kell emelnünk Major József énekét, aki Kontor „Mi atyánk”-ját és Staudacher József énekét, aki Huszka ez alkalomra írt „Mária dicsőítését” adta elő Tomcsányi Aladár és Marschall Béla harmónium kísérelével. A mise közben egy a honvéd, mint közös katonánk dicsőlvéseket adtak. Majd a mise végeztével díszmenet volt. A gör. kel. szerb templomban a hálaadó isteni tiszteletet Kupuszarevits Lyubomir esperes-plébános tartotta meg fényes segédlettel. — Az Ég áldását kérjük öreg királyunkra, hogy erőben és egészségben érje meg magyar királyságának teljes megerősödését és nemzeté vágyainak minden jóban való beteljesedését.

Szent István. A lefolyt ünnepeken impozáns módon nyilatkozott meg az egész országban a szeretet, amelyet a nemzet az élő király, valamint az első magyar király szent emléke iránt érez. A félreértések immár elmúltak és úgy a király, mint a nemzet egyformán zavartalanul ünnepelhetett. Zombor város közönsége is méltó kegyelettel ünnepelte meg Szent István napját, a róm. kath. plébániatemplomban szent mise volt, amelyen Fernbach Károly főispán vezetésével a vármegyei és városi tisztviselők. A többi hivatalok tisztviselői hivatalfőnökeik, a honvéd és közös tisztikarok parancsnokaiak vezetése mellett vettek részt. A kaszinó-egyesületi dalárda az ünnepélyes misén magyar szent dalokat énekelte. Nagyban hozzájárult az ünnepi ajátosság emeléséhez dr. Németh Arthur praeciz cellójátéka, aki Goltermann egyik legremekebb alkotását adta elő. 1. Dicsőit téged Beethoven. Énekelte a dalárda. 2. Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga... Énekelte a dalárda. 3. Elődbe borulunk bus magyar fiad Énekelte a dalárda. 4. Andante Goltermantól. Előadják: cellón dr. Németh Arthur, harmóniumon Tomcsányi Aladár. 5. Csodákkal tündöklő. Bozóky (1797.) Énekelte a dalárda. 6. De hitemnek fénye, szerelmed törvénye Énekelte a dalárda. 7. Mária dicsőítése. Huszka Énekelte Staudacher József, harmóniumon kísérte Marschall Béla. 8. Boldogasszony anyánk... Énekelte a dalárda. 9. Hymusz. Énekelte a dalárda.

István nap. Vojnits István, vármegyénk közszereletben és közbecsülésben álló alispánja folyó hó 20-án ünnepelte meg név- és születésnapját. Ez alkalommal vármegyénk és városunk közéletének kitűnőségei keresték fel családjá körében az alispánt, hogy osztatlan szeretetükről biztosítsák. A vármegyei tisztikarát Michajlovits Kornél vármegyei főjegyző vezette tisztelgésre. Remek beszédben üdvözölte az ünnepeltet és a tisztikar önzetlen ragaszkodásáról és munkálkodásáról biztosítván, kérte jövőnk működésükhöz odaadó jóindulatu atyai támogatását. Tisztelgett elnökénél a kaszinó egyesület, a kaszinó-egyesületi dalárda és zenekar Popovits Sebő kaszinó-egyesületi alelnök vezetésével. A dalárda több szép magyar dallal üdvözölte elnökét, aki meghatottan mondott köszönetet a szeretetnek is spontán megnyilvánulásáért és a testvér-egyesületeknek a legmesszebbmenő támogatását ígérte meg. Az üdvözölők soraiban ott láttuk Fernbach Károly főispánt, id. Karácson

Gyula, Popp György, Gräff Nikáz, dr. Pavlovits Simon kir. tanácsosokat, dr. Balogh Ernő országgyűlési képviselőt, Falcione Lajos nagybirtokost stb. Este az alispán 60 teritékű vacsorát adott, amely alatt Sipos Ferkó zenekara szebbnél-szebb darabok előadásával mulattatta a vendégeket. A fiatalság hamarosan táncra perdült és ropta kivilágos kivirradtig.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balázs Vilma ujvidéki állami polgári iskolai helyettes tanitónőt a nagybányai állami polgári iskolához segéd-tanítónővé és Böröcz Audrás titeli állami polgári iskolai helyettes tanitót ugyanezen iskolához segéd-tanítónővé nevezte ki.

Áthelyezés. Fernbach Károly főispán Werner Hugó kig. gyakornok, tb. szolgabíró a bácsalmási járási főszolgabírói hivataltól további szolgálattételre az ujvidéki járási szolgabírói hivatalhoz helyezte át.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter a bajai anyakönyvi kerületbe dr. Moder Géza törvényhatósági II. aljegyzőt anyakönyvvezető-helyettesévé nevezte ki.

Hivatalvizsgálat. Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató a múlt héten Óbecsén tartózkodott és ellenőrzési vizsgálatot tartott a kir. adóhivatalban.

Az ügyvédi kamara köréből.

A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Ott Ferenc ügyvéd lakóhelyét Újverbászról a kamara területén belül Kulára helyezte át és hogy dr. Grósz Ferenc Óbecsei ügyvédet az ügyvédek lajstromába iktatta.

Névmagyarosítások. Klein Ferenc szilbereki illetőségű budapesti lakos családi nevének „Katoná”-ra, kiskoru Schusztér Antal bajai lakos családi nevének „Hetényi”-re kért megmagyarosítását a belügyminiszter megengedte.

Uj jegyző. A váratlanul elhunyt Bogyó Ödön volt pacséri jegyző helyébe a múlt héten megejtett választáson Simon János Pacsér községnek évekkal ezelőtt volt aljegyzőjét választották meg.

Vándorgyűlés. A Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete Szent István napján tartotta meg idei vándorgyűlését Szent-tülpön. Ez ülésen nagy ünnepség keretében leplezték le Turrnowszky Sándor tanító arcképét, akinek a magyar nyelv terjesztése körül nagy érdemei vannak. Lé Ferenc gazda beszélt azután, német nyelven ugyan, de a legmagyarabb hazafiságra buzdítva. Dr. Steuer György honvédelmi miniszteri segédfogalmazó „A kisgazdák és a börze” címen tartott föl-olvasást. A vándorgyűlés határozatot fogadott el, melynek értelmében a kormányhoz feliratot küldenek, hogy a börze reformálását minél előbb keresztülvigye s addig is a féktelen üzérkedési spekulációknak szabjon korlátokat.

Mulatság. A polgári kaszinó egyesületi dalárda és zenekar — mint értesülünk — felerészben a Tulpánkert szövetség, felerészben pedig saját pénztára javára a jövő hó végén nagyobb szabású hangversenyt és műkedvelői előadást szándékozik rendezni. Közreműködésre városunk műkedvelő gárdáját is fel fogja kérni. A részletes programot lapunk legközelebbi számában adjuk. — Az elnökség ezúton ismételtlen felkéri a dalárda tagjait, hogy az énekgyakorló órákon sziveskedjenek megjelenni.

Háziestély. Az „Óverbázi zene egyesület” f. évi augusztus hó 25-én a Stetzenbach Keresztély-féle ujonan épült vendéglő állandó szinkörében háziestélyt rendez.

Halálozás. A cservenkai ág. ev. egyházközségnek 13 éven át volt hűséges és fáradhatatlan tanítója, Nagy József folyó hó 21-én déli 12 órakor hirtelen és váratlanul szívszélhűdésben elhunyt.

Eljegyzés. Kazi Alajos kalocsai iparos eljegyezte Mihajlovics Mariska kisaszonny Bácsalmáson.

Dr. Szentiványi Ármán ujvidéki ügyvéd eljegyezte Kunetz Paulát, Kunetz Ignác szabadkai nagykereskedő leányát.

Klein Albert, a zombori export-malom főkönyvelője eljegyezte Breuer Juliskát Szabadkán.

Beiratások a zombori róm. kath. iskolákba. Az iskolai év I. évi szeptember hó 3-án fél nyolc órákor tartandó ünnepélyes „Veni Sancte” után fogja kezdetét venni, ennek alapján van szerencsém köztudomásra hozni a következő megállapodásokat:

a) **Beiratkozás** A zomborvárosi róm. kath. mindkét nemű népiskolában — egy a polgári leányiskola 4 osztályában — a tanulók felvétele a jövő iskolai évre augusztus 30., 31. és szeptember 1. napjain reggeli 9 órától 12-ig történik, mely alkalommal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével tartozik megjelenni azon osztály helyiségében, melybe rendszert beirandó lesz. Ezen beiratkozás alkalomával az 1891 évi 43. t. c. 10. §-a értelmében az országos tanítói nyugdíj és gyámalap részére minden népoktatási tanintézetbe járó tanköteles gyermek után az illető tanító kezébe tejenként 30 fillérenyi hozzájárulási díj fizetendő (eme kötelezettség alól csupán a zárdaiskolába járó növendékek vétnek ki). Ugyancsak ezen alkalommal minden tanuló a „Népiskolai rendszabályzat és értesítő” re 10 fillért, az iskolai év folyamán elkönygzandó tonta fejében pedig 20 fillért tartozik fizetni. Az első osztályba csak oly tanulók vétnek fel, kik 6-ik életévüket már betöltötték: mert is szükséges, hogy e körülményt előttem, mint igazgató előtt születési bizonyítvánnyal igazolják. Emez igazolványok a városi anyakönyvi hivatalban már most naponként a délutáni órákban díjtalanul szolgáltatnak ki és nagyon helyesen fognak eljárni azon szülők, akik e tanúsítványok beszerzéséről minél előbb gondoskodnak; mert akik ezt az utolsó napra halogatták, önmaguknak okoznak kínos kellemetlenséget, ha egyszerre tulságos számban jelenvén meg, csak nagy tolongás közt és hosszas várakozás után juthatnak ceduláikhoz. A beiratások az iskola igazgató felügyelete alatt és ellenőrzése mellett eszközözendők.

A központi fiu- és leányiskolába a belvárosi, felsővárosi és esztervácsi, egy a szelencsei városrészből a sztapári ut végétől a „Tigris” vendéglőn túl egész az özv. Csikásné urnó házáig, aztán a Fehér galamb utca és a „Fehér galamb” kocsmától a polgári kaszinóig és ezen saroktól az apatini ut baloldalán levő sorházakban, végül az Apolló, Arpád, barát-, madár-, liszt és orgona utcákban, valamint a kalap-utca északi, vagyis az Ehrlich-féle ház során lakó első és második osztályú, továbbá a harmadik osztálytól kezdve a város bármely részében lakó tanköteles róm. kath. és helvét vagy evangélikus vallású tanulók feltétlenül; — más vallásfelekezeti helybeli, vagy általában vidéki tanköteles gyermekek pedig csak azon esetre vehetők fel, ha azt az egyes osztályok térnagysága megengedi. A szelencsei városrész fennjelzett utcáinak kivételével minden egyéb ottani I. ső és II. ik osztályú tanköteles a szelencsei iskolába, a bánáti városrészben lakók pedig a bánáti osztályokba lesznek felvéve.

b) **Tandij.** Az összes népiskolákban (ide értve az apácák vezetése alatt álló 4 oszt. polgári leányiskolát is), azon róm. kath. és protestáns gyermekekre nézve, kiknek szülői, vagy ezek nem léteben gyámjai állandóan, vagy hivatalos állásuknál fogva bár ideiglenesen is e város területén laknak és személyes kereseti adójukat Zomborban fizetik, vagy a közöshadsereg, honvédség és csendőrség tényleges, illetve nyugdíjas állományához tartoznak, az oktatás ingyenes; ellenben a vidékiek, tekintet nélkül a vallásra, vagy a helybeli gör. keleti és izraelita vallású tanulók után a népiskola 6 osztályában egyenként 20 korona évi tandij — és pedig szept. 1-én és február 1-én 10—10 koronányi előleges részletekben — fizetendő a kath. iskolaszéki pénztárnok kezébe, kinek nyugtája azután az illető tanítónál bemutatandó lesz. A 4 oszt. polgári leányiskola növendékei kivétel nélkül 2 korona beiratási díjat fizetnek az intézeti főnöknő kezébe, ki az összeget az iskolai év kezdetétől számítva 15 nap alatt az iskola pénztárába szállítva köteles a polgári leányiskola I., II., III. és IV. osztályába iratkozó gör. keleti vagy izraelita vallású helybeli tanulók, vagy a vidékiek is, tekintet nélkül a vallásra, 40 korona évi tandiját fizetnek; és pedig

szeptember 1-én és február 1-én 20—20 koronás előleges részletekben. Azon növendékek, kik után a köteles tandiját a jelzett napokon pontosan be nem fizetik, az iskolából azonnal és feltétlenül eltávolítandók. Megjegyzetjük még, hogy miután általában a vidéki és különösen a gör. keleti és izraelita vallású tanulók csak feltételeken, vagyis csak azon esetben vétnek fel, ha ezt a tanterem nagysága megengedi: ennek következtében ezek beiratkozása csak szept. 3. és 4-ik napjain fogadtatik el.

c) **Óvoda.** Az apácák vezetése alatt levő kisdóvoda a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához képest első sorban az 5 éves, azután a 4 éves, végre a 3 éves róm. kath. helybeli mindkét nembeli gyermekek vétnek fel, szintén az iskolaigazgatónak felügyelete és ellenőrzése mellett; más vallású vagy vidéki gyermekek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tanterem nagysága megengedi.

A kisdóvoda járó minden gyermek után havonként előre 2 korona tandij fizetendő az óvoda vezetőjénél, ki azt összegezve, az iskolapénztár kezelőjének nyugta mellett beszállítja. Azon gyermekek, kik után az óvodadíj évközben előre le nem fizetetik, az óvodából azonnal hazaküldendők.

Ezen óvodai díj alól felmentetik azon 30 szegény gyermek, kiknek a kegyuri bizottság a zombori magyar jótékony nőegylet kérelmére ingyenhelyet engedélyezett. Ezek szülői szegénységüket a városi tanács által kiállítandó szegénységi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni s e gyermekek közül is előbb az 5 éves, azután a 4 éves és végre a 3 éves róm. kath. mindkét nembeli gyermekek fognak a jelentkezési sorrend szerint felvételt. — Zombor, 1906. évi augusztus hó 18. Fejér Gyula s k., apát-plébános, igazgató.

Tisztiorvosi vizsgálatok. A tisztiorvosi vizsgálatok Budapesten szeptember 24-én kezdődnek. Az előkészítő tanfolyam augusztus 27-én veszi kezdetét. Kolozsvárott az előkészítő tanfolyam szeptember hó 13-án kezdődik. Kurzus a vizsgálat minden tárgyából lesz. Felvilágosítást ad dr. Filep Gyula egyet. m. tanár Kolozsvár.

Az adókievítő bizottság működése. A Zombor városnál működő egyes adókievítő bizottság további tárgyalásainak sorrendje a következő:

Augusztus 25-én 751—790 t. a vegyeskereskedő, sökereskedő, sör eladás, sörkereskedő, szabó, ruhakereskedő, szállítási üzlet, szállító, szatócs és dohányárus.

Augusztus 27-én 791—830. t. a szatócs és dohányárus.

Augusztus 28-án 831—854. t. a szatócs és dohányárus, fűszerkereskedő és vegyeskereskedő.

Kiállítás Zentán. A „Zentai Gazdakör” által Zentán rendezendő országos jellegű baromfi, zöldség, gyümölcskiállítás és baromfi-vásár költségeinek részbeni fedezésére a földművelésügyi m. kir. miniszter Fernbach Károly közbenjárására 2000 korona államsegélyt utaltatványozott ki. A kiállítás iránt az egész megyében és a szomszédos vármegyékben is nagy érdeklődés nyilvánul. A baromfi udvarok építése folyamatban van és a bejelentések arányában szaporodnak az elhelyezésre szolgáló udvarok építése is. Beduarez Károly magyarkanizsai kertész, mint az Orsz. Kertészeti Egyesület kiküldöttje rendezi a kiállítás zöldség és gyümölcsosztályát. A kiállítás szeptember hó 22-én nyílik meg. A bejelentések szeptember hó 1-én záródnak. A kiállítás minden osztályára szükséges bejelentési ivateket a „Zentai Gazdakör” bárkinek küld. aki hozzáfordul. Az eddigi bejelentések szerint az egyes baromfi-fajtákon és terményeken kívül gazdagon lesznek képviselve az egyszerű baromfi-tenyésztéshez szükséges legújabb eszközök és gépek. A kiállítás megtekintését a legmelegebben ajánljuk mindenkinek, legfőként pedig kisgazdáink figyelmébe.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék Fitz Lajos topolyai lakost és Czirók Ágnes 19 éves hajadon, moholi lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Értekezlet. A Tisza—Duna esaterná tervezése eddig tudvalevőleg úgy áll, hogy Csongrádnál szakadna a Tiszába. Amde ez a terv az Alföld két legnagyobb városát, Szegedet és Szabadkát mellőzi. Miért is Szeged mozgalmat kezdett, hogy a torkolatot Szeged alá kaphassa. Ez ügyben az érdekelt városokat, községeket és törvényhatóságokat szeptember 1-ére Szegedre hívta össze, ahonnan külön felterjesztésben sürgetik a délvidék emez óhaját.

Csőd. Az újvidéki kir. törvényszék Rákits Sándorné Nikolits Éva ökeri lakos ellen csődöt nyitott; csődbiztossá Sántha Armin törvényszéki bírót, tömeggondnokká dr. Boksán Milost, helyettesévé dr. Micsatek Lajost nevezte ki.

Agyonnyomta a gyermekét. Kolompár Józsefné topolyai cigányasszony részegen bandukolt az utcákon, míg végre elfogta az álom, leült egy padra s elaludt, alvás közben rádől 2 hónapos kis leánykájára, akit ölben tartott s azt agyonnyomta. Az asszonyt férjével együtt a község házára kísérték s ellenük a vizsgálatot megindították.

Megőrült bánatában. Magyar-kanizsáról írják: Adorján községben Tandari Rozália 17 éves szép és vagyonos parasztleány afeletti bánatában, hogy vőlegényét besorozták katonának, megőrült.

Elfogott tolvaj. Bor Dragutin házi-szolga, ki pár hónap előtt Rizsicska József dunaparti vendéglőjében volt alkalmazva, de enyves keze miatt a gazdája elbocsátotta. A jeles háziszolga azonban továbbra is ragaszkodott régi gazdájához és elbocsátása óta két ízben is egy-egy őrizetlen pillanatban felkereste annak lakását és onnan italt és ruhaneműket lopott el. Végre az újvidéki rendőrségnek sikerült a jeles háziszolgát ártalmatlanná tenni.

Csendőrtisztek új ruhája. Szeptember 1-én megváltozik a csendőrtisztek egyenruhája is. Az aranyzsinór lekerül a kabátnyakról, a ptykés gombot meg lapos katonagomb váltja föl. A zsinórzat is megváltozik, a zubbonyról teljesen eltűnik s az irás szerint a csendőrtisztek ruhája sokkal kényelmesebb és csinosabb lesz a mostaninál.

Értesítés. A kecskeméti ev. ref. jogakadémián az 1906—907. tanév I. felére 1906. szeptember 1—15-ig lehet beiratkozni. Ezentul a joghallgatók főlvétele október 14-ig, a késedelem kellő indokolása mellett, a jogakadémiai igazgató-tanács engedélye alapján történhetik. Az akadémiai előadások szeptember 17-én kezdődnek. Az akadémian fizetendő iskolai díjak a következők: Félévi tandij 30 korona, a joghallgatók Segítő és Önképző Egyesülete javára félévi tagdíj 5 korona. Beiktatási díj 20 korona. Vizsgálati díjak a következők: Alapvizsgadíj 24 korona, pótvizsgadíj 12 korona; államvizsgálati díj 40 korona, pótvizsgálati díj 20 korona. A főiskolai tápintézetben izletes ebédet és vacsorát havi 18 korona fizetése mellett kaphatni. Szegénysorsu, kiváló szorgalmu és jó előmenetelű joghallgatók tandijmentességben és tápintézeti díjjutésai kedvezményben és szorgalmi díjakban részesíttetnek. A tápintézeti kedvezmény iránti kérvények augusztus 25-ig adandók be.

Cigányfurfang. Furfangos módját eszelte ki a csirketolvajlásnak egy szabadkai cigányasszony. A külvárosban járva, nagyon megéhezett a csirkepecsenyére. Sokáig gondolkozott, miként lehetne ezeket az apró jóságokat megfogni anélkül, hogy ezért az udvarra kelljen mennie. Nem hiába törte a fejét, mert végre is furfangos ötlete támadt. Elővett egy jó hosszú zsinórt s erre néhány szem tengerit fűzött. Az így elkészített horgot azután bevetette a rácsos kerítés házagján. Az apró csirkék utána kaptak a tengerinek s azt lenyelték. A cigányasszony könnyű szerrel horgászta ki a csirkéket. Fel is bátorította az első siker s horgát többször kivetette. Már összeszedett vagy hat darab csirkét, mikor az utcán kint játszó gyerekek észrevették, mire a Fáraó ivadék megfutamolott a veszedelem elől. Futása közben aztán a csirkéket is eldobálta magától. A vége az lett a modern csirkelopásnak, hogy a cigányasszonyt utólérték s amugy lstenigazában elverték.

Tanítói állások betöltése. A zombori iparos tanonciskolánál alkalmazott tanerőknek megbízatása lejárván, az összes ipariskolai tanítói állásokra pályázat hirdetik. A kérvények augusztus 30-ig Krizmanics Imre felügyelőbizottsági elnökénél nyújthatók be.

Meghívó. Az országos izraelita tanítóegylet „Bács-Bodrogmegyei fiókköre” 1906. augusztus hó 27-én Szabadkán tartja rendes évi közgyűlését, melyre a kör tagjait, a megye területén működő izr. tanítókat és iskolaszékeket és a tanítás ügyének barátait ez uton is meghívja.

A palánkai torna-club és a demokrácia kerékpár egyesület 1906. évi augusztus hó 26-án d. u. 3 órakor Palánkán, a Kossuth-téren délmagyarországi torna- és kerékpárversenyt rendez.

Uj népiskolai tankönyv. Csajági Bernát kulai tanító Szülőföldisme c. új tankönyve, mely a népiskola III. osztályának földrajzi tananyagát: a földrajzi alapfogalmak ismertetése után Bács-Bodrogmegye részletes leírását az új helynevekkel (az 1900. évi népszámlálás felhasználásával) tartalmazza, III. teljesen átdolgozott, új kiadásban megjelent szerzőnél megrendelhető. Bolti ára kemény kötésben 50 fillér. Minthogy a könyvecskében vármegyénk községeinek és városainak betűsoros névjegyzéke is föl van véve s minden község neve után ki van tüntetve, hogy melyik járásban fekszik és hány lakosa van. Ez a kis könyvecske ügyvédi és jegyzői irodáknak is ajánlható, mert igen megkönnyíti az új helynevek keresését.

Elgázolta a vonat. Nagy szerencsétlenség történt a napokban Verbászon a zombor—óbecsei vonalon Kleinherz Mayer budapesti illetőségű vonatvezető a vasuti kocsikat akarta összekapcsolni, miközben a lába beleakadt a sínekbe és a vonat keresztül ment rajta. A szegény embernek a vonat kerekere a ballábát elvágta, a jobbat pedig összeroncsolta. A vonatvezetőt beszállították a szabadkai kórházba.

Kofaharc. Az óbecsei piacon csinos kis asszonyháborút rögtönzött két kofaasszony. A hely elsőbbség fölött pöröltek össze és mikor már kifogytak a szóból, tette került a sor és egymás kontyát iparkodtak szétbontani a nézők mulattatására. Végre a rendőrség is beavatkozott a háboruba és a barcias asszonyokat szétválasztotta. A háborúnak valószínűleg folytatása lesz a járásbírósnál.

A meglopott vásáros. Jaramazovics Lázár, szabadkai lakos ellátogatott a nagybecskerekre vásárra. Nagybecskereken rendes szállására ment, ahol mindeztideig teljes biztonságban érezte magát. A mostani vásáron azonban csalódott bizalmában. Mikor reggel felébredt, észrevette, hogy az ajtó fel van törve. Gyanyuja támadt, a fejkendő alól nyúlt, ahová lefekvés előtt 3200 koronát tartalmazó pénzes erszényét, arany óráját és aranyláncát elrejtette. A pénz és az értéktárgyak már nem voltak ott. Az ismeretlen betörő mindent ellopott. A nagybecskerekre, valamint a szabadkai rendőrség az ismeretlen betörőt nyomozza.

Párbaj az országon. Véres és a maga nemében páratlan kimenetelű harc színtere volt f. hó 15-én a péterrévei—óbecsei országon. A péterrévei hetivásáron megjelent konyhateményeivel Szabó István óbecsei földmives és Zsivanov Jozsim ugyanottani bolgár kertész is, akik a piac kezdetén már összeszólalkoztak a hely miatt. Mindenk a jobb, forgalmasabb helyre tartott igényt. Már-már hajba kaptak, amikor rendőr lépett közbe és igazságot tett az ellenfelek között. Látszólag mind a két kertész megnyugodott, de a mellőzött Szabó Istvánban forrott a düh, a boszu és megtorlási terveket szőtt a fejében, amikor látta, hogy a bolgár jó vásárt csinál

a forgalmas helyen. Piac végeztével Szabó István kocsira pakolt és nejevel, gyermekeivel elindult hazafelé. A községből kiérve, megállt és várta ellenfelét, hogy leszámoljon vele. Nemsokára jött is a bolgár kocsija lassu lépésben. A jó üzletet csinált bolgár feleségével együtt javában falatozott a kocsin, hatalmas görbe késével szelgetve a szalonnát és kenyeret. Amint beérte a kocsin a még mindig dühöngő Szabót, ez ismét szemrehányást tett a bolgárnak, amit Zsivanov nyugodt vérell hallgatott és mosolygott rajta. Erre izgatottan kikelt magából Szabó és areul ütötte a falatozó bolgárt. Az így hántalmazott bolgár most leugrott a kocsiról, feleségének könyörgő szavára sem hallgatva és megkezdődött az országon porán a véres párbaj. Hegyes kését ráemelte Szabóra, de ugyanakkor az revolvert rántott elő és a bolgár mellének szegezte. Eldördült a fegyver, de abban a pillanatban Zsivanov éles kése tövig mártódott Szabónak a mellébe. A párbajt a kocsin maradt asszonyok, gyerekek rémülve szemléltek. Egy pillanat műve volt, amikor a két erős ember egymásra esett. A halálos ellenségek egymás karjában lehelték ki lelküket. Mind a kettő rögtön meghalt. Mire övéik oda siettek és szétválasztották őket, már egyikben sem volt élet. Az egyik a kést, a másik a fegyvert még akkor is göresösen szoritotta, mintha a tulvilágon is üldöznék egymást. Mind a két kertész a szíven kapta a sebet, mely rögtöni halált okozott.

Szülők figyelmébe. Egy jó házból való iskolai tanulót 1906/7 tanévre teljes el látásra elfogad és gondos felügyeletért kezkeskedik Ribiczey Béla megyei árvaszéki ülnök Zomborban (Barát-utca 16. sz.)

S p o r t.

A Zombori Sport-Egyesület háziversenye.

Hosszu szünet után ismét életjelt adott magáról városunk sportegyesülete; a fiatal atléta gárda lelkes ambíciója egy két napos verseny keretében végre ismét érvényesülhetett s örömmel tapasztaljuk azt, hogy e lelkesedés nem lohadt, a múlt évi szünet dacára, sőt oly elementáris erővel tört ki, hogy az elért eredmény, a sport egylet kebelében elért háziversenyek eredményét jóval felülmulta. De felülmulta a verseny egyes pontjaiban elért eredményekkel a vidéki sport egyesületek megszokott közepes nivóját is. Az erkölcsi siker tehát nem hiányzott, de elmaradt városunk közönsége részéről az érdeklődés, az anyagi támogatás, melyet városunk ezen egyedül testződés intézménye méltán megérdemelt, mert buzdításul szolgálna a jövőben kifejtendő tevékenységre. Növelte a fiatal gárda lelkesedését azonban az a körülmény, hogy apatini Fernbach Károly főispán és ifj. bajsai Vojnits István alispán és városunk egynéhány előkelősége a verseny másodnapján megjelent és a kedvezőtlen idő dacára az összes versenyszámokat végig nézte; miért is az atlétagárda lelkesen megéljenezte őket.

Az elért eredmények közül ki kell emelnünk s sulydobás eredményét, melylyel Horvátovics László, az egylet fiatal, de már is szép reményekre jogosító atlétája, bármely országos versenyen is méltó ellentele lehetett volna a fővárosi atlétáknak. A többi versenyszámokban elért szép eredményeivel beigazolta sokoldalúságát is a sport terén és elért 14 egységével méltán megérdemelte, a dr. Falcione Árpád ur által felajánlott szép és értékes tiszteletdíjat, — az ezüst cigarettatárcát. Igen szép eredményt ért el Csávosi László a távolugrásban 6 méter 15 cm-es ugrásával, mi által csak növelte az eddig elért

szép sikereit és Raisz Sándor az 1000 méteres uszóversenyben; igen jó stílusban és idő alatt uszván meg e távolságot.

Az egyesület vezetősége, dr. Falcione Nándor elnökkel az élén, fáradhatatlan buzgósággal munkálkodott a verseny sikerének érdekében, miért az atlétagárda e helyen mond köszönetet buzgó fáradozásukért. A verseny rendezése sportszerűség tekintetében semmi kívánni valót sem hagyott hátra, mi az egyesület szakavatott és lelkes művezetőjének, Khloyber Lajos tornatanár urnak az érdeme. Az egyesület a verseny rendezésével igaz élvezetet nyújtott az ott megjelent esekély számu, de lelkes sportkedvelő közönségnek. Reméljük, hogy a jövőben a közönség részéről, az annyira kívánatos anyagi támogatás nem fog elmaradni.

A verseny lefolyása a következő volt:

Folyó hó 18-án d. u. 3 órakor tartotta meg az egyesület a Ferenc esatornán uszóversenyét a versenyzők nagyszámu részvételével. Az egyes versenyszámokban igen szép végkiüzdelmekben gyönyörködhetett a megjelent közönség. Érdekesé tette a versenyt a hölgyek uszóversenye, mely két számban szerepelt a programmon s melyeknek győztese Rezsnyi Micike lett, kit az egyesület igen szép tiszteletdíjjal jutalmazott, a közönség pedig lelkes ovációban részesített.

Az uszóverseny részletes eredménye a következő:

I. 50 méteres gyorsúszás: 1. Dobos Miklós 37³/₅ mp., 2. Schmidt L. József 43 mp., 3. Horvátovics László.

II. 70 méteres hátúszás: 1. Dobos Miklós 1 p. 17 mp., 2. Schmidt L. József 1 p. 25¹/₂ mp., 3. Jeney Aladár 1 p. 30¹/₂ mp.

III. 50 méteres hölgyverseny: 1. Rezsnyi Mici 1 p. 2 mp., 2. Stebler Pálné.

IV. 100 méteres főverseny: 1. Dobos Miklós 1 p. 40 mp., 2. Horvátovics László 1 p. 46 m., 3. Schmidt L. József 1 p. 46³/₅ mp.

V. 70 méteres ifjusági verseny: 1. Radány Gyula 1 p. 8²/₅ mp., 2. Loógó István.

VI. 1000 méteres főverseny: 1. Raisz Sándor 20 p. 58 mp., 2. Jeney Aladár 23 p., 3. Adámkovics Nándor.

VII. 100 méteres hölgyverseny: 1. Rezsnyi Mici, 2. Tittl Margitka, 3. Stebler Pálné.

Másnap délután tartott meg az atlétikai verseny a megyeház mögötti vásártéren, nagyobbára lelkes sportbarátok részvetele mellett, kik a megeredt eső dacára mindvégig kitarítottak. Az átázott talaj különösen a futások eredményét gyengítette s így a futók jó klasz szisa nem érvényesülhetett kellőképen.

Az elért eredményeket az alábbiakban közöljük.

I. 100 yardos síkfutás: 1. Csávosi László 12 mp., 2. Cservenka József, 3. Csávosi Sándor.

II. Sulydobás (handicap): 1. Horvátovics László (scrats) 11 m. 30 cm, 2. Adámkovics Nándor 11 m. (1 méter előny), 3. Cservenka József 10 m. 65 cm (60 cm. előny).

III. 120 yardos gátverseny (4 gát): 1. Csávosi László 16³/₅ mp., 2. Csávosi Sándor, 3. Cservenka Lajos.

IV. Diszkoszvetés: 1. Horvátovics László 30 m. 93 cm., 2. Schmidt L. József 28 m. 35 cm., 3. Csávosi László 24 m. 92 cm.

V. Távugrás: 1. Csávosi László 6 m. 15 cm., 2. Csávosi Sándor 5 m. 63 cm., 3. Cservenka József 5 m. 12 cm.

VI. Szertornázás: 1. Cservenka József, 2. Schmidt L. József.

VII. Hármassugrás helyből (handicap):
1. Horvátovits László 8 m. 17 cm. (30 cm. előny), 2. Cservenka József 8 m. 3 cm. (30 cm. előny); 3. Schmidt L. József 7 m. 82 cm. (1 méter előny)

VIII. Magasugrás: 1. Csávosi Sándor 1 m. 55 cm., 2. Csávosi László és Horvátovits László holtversenyben 1 m. 50 cm.

IX. Birkózás: 1. Cservenka Lajos, 2. Schmidt L. József és Adamkovits holtversenyben.

A verseny befejeztével az egyesület elnöke rövid buzdító beszéd kíséretében kiosztotta a győzteseknek a díjakat.

*
A mint értesülünk, a zombori sportegylet atlétái Kbhoyber Lajos művezető vezetésével részt vesznek a f. hó 25-én Palánkán megtartandó atlétikai versenyen; reméljük, hogy dicsőséggel fogják helyüket megállani és győzelmeikkel növelni fogják az egyesület hírnevét. Sok szerencsét kívánunk szereplésükhöz!

m. a.

Különfélék.

A Gejzer-óra. A világ legsajátosabb szerkezetű órája kétségtelenül az Egyesült-Államok egyik kis városkájában mutatja az időt. Az óra gépezete nem éppen komplikált, mindössze egy mutatóból áll, amelyen emelő kar van. De annál különösebb a mozgó ereje. Az óra egy időszakos meleg forrás, egy gejzer fölött van, amely pontosan harminynyolc másodpernyi időközökben dobja föl a vizet. Megfigyelések szerint ezt az időközöt egy tized másodpernyi pontossággal betartja. Mindannyiszor, a hányszor a forró víz felszökik, az emelőkart találja és ennek folytán a mutató éppen harminynyolc másodperccel megy tovább. Így működik éjjel-nappal folytonosan az óra. Csak hogy tudvalevőleg e földön semmi sem állandó és így a gejzer működése is csak bizonyos ideig tart. Először az erőssége fog csökkenni, ritkább is lesz a kitörése és így évek, évtizedek során teljesen megszűnik. Akkor aztán megáll ez a különös időjelző készülék is.

Mesterséges emberi testrész. Manapság, amikor valóságos külön tudomány már a sebészetnek az az ága, amely hiányzó testrészek pótlásával, a test szépítésével foglalkozik, nem érdektelen adat az, hogy ezeknek a dolgoknak nagy részét már a legrégibb ókorban is ismerték. Egész sor esetet gyűjtöttek össze erre vonatkozólag. Már a régi hinduk ismerték a gipszből való orrot, fület, ajkat. Napirenden volt ugyanis ezeknek a részeknek a levágása, mint testi büntetés. A római és görög veteránok is, ha a csatában valamelyik tagjukat levágták, mesterséggel pótolták. A Royal College of Surgeons-muzeumában látható egy fabelésű, finom bronzból készült mesterséges láb, amelyet egy kápuai sirban találtak egy csontváz mellett. Ezt tartják a maga nemében a legrégebbnek és a körülötte volt vázából arra következtetnek, hogy Krisztus előtt a harmadik évszázadból való. Mesterséges testrészt legrégebb ábrázolása egy a Louvrebán őrzött ó görög vázán látható. Ott látni ugyanis egy falábú szatirt. Egy későbbi római mozaikkép tornázót ábrázol, akinek falába van! Plinius leír egy római katonát, aki Krisztus előtt több évszázaddal élt és akinek olyan fából készült keze volt, amelyvel a kardot jól forgatta. A középkorban is gyakori eset, hogy a háború okozta hiányokat mesterségesen pótolták. Berlihingeni

Götz-nek 1504-ben igen elmés szerkezetű vas kezét készítették. Egy évszázaddal később a braunsveigi herceg is mesterséges kézzel járt. Ambroise Paré francia sebész mindenféle esuklós, mozgó mesterséges emberi tagot talált ki, amelyeket egyes mechanikusok készítették el. Leghíresebb ilyen mester volt Lorrain lakatos. Paré külön nagy fejezetben foglalkozik az emberi test hiányainak pótlásával, a mesterséges szemmel, orral, nyelvvel és szájpaddal. Később Sebastian páter, karmelita szerzetes készített mesterséges kezét és lábát. A tizenhetedik század elején Lowe Péter a sebészetről szóló könyvében leírja a mesterséges emberi tagokat is. A század közepén Falcinelli, firenzei sebész már aranyból, ezüstből és kristályból való szemet ír le, amelyet különböző színre festettek, továbbá ugyane fémekből készült mesterséges fület, amelyet a fejre zsinórral erősítettek, vagy pedig arany és ezüstdrótval a bőrhöz erősítettek. Ezüst orrot állítólag már régen készítették.

HIRDETÉSEK.

Tanonc felvétetik.

Egy jó házból való fiu, ki a magyar és szerb nyelvet birja, **tanoncul** teljes el-látással felvétetik **Markovits György** fűszerkereskedésében Zomborban, Flórián-utca sarkán.

3-2

Arlejtési hirdetmény.

A liliomosai ág. h. ev. egyházközség előljárósága **folyó évi szeptember hó 8-án délelőtt 10 órakor** a paplakon árlejtést fog tartani a templomtorony javításának biztosítása végett.

Ezen munkálatra előirányzott költség 6508 korona. Ennek 10%-a a leteendő bánatpénz.

Bővebb felvilágosítást nyújt a lelejtési hivatal.

Liliomoson, 1906. augusztus 21-én.

Zornyan András, Heinlein Emil,
gondnok. 2--1 lelkész

1916/1906. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy ezen község határában f. évi július hó 30-án fel-fogott egy darab 6 éves fehér szőrű, 120 koronára becsült tehén, mint gazdátlan jószág **f. évi szeptember hó 11-én délelőtt 9 órakor** a helybeli községváznál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért, esetleg becsáron alul is el fog adatni.

Órszállás, 1906. augusztus 17-én.

Neszmírák, Weiner József,
jegyző. bíró.

A címre tessék figyelni.

A nagyérdemű ruhavásárló közönségnek becses figyelmébe ajánlom a dusan felszerelt elsőrendű 15-1

ruharaktáramat,

mindennemű

: : férfi-, fiu- és gyermekruha, : :
nygmintszőrme-, bőr- és sportkabátok,
különlegességek felöltőkben és
gyermekruhákban.

Jó munka! Szabott ár!

Kiváló tisztelettel

BONDY ARNOLD

Zombor, Kossuth Lajos (fő) utca 12. szám,
a takarékpénztárral szemben.

Eladó hintó.

Egy teljesen kijavított, javítás óta nem használt félfedeles pesti Janula-féle hintó 700 koronáért eladó. Megtekinthető Csihás Benő-utca 1. szám alatt.

3-1

3538/k. ü. 1906. sz.

Arlejtési hirdetmény.

A zombori kir. ügyészség közhirre teszi, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki, ugy az apatini, a hódási és kulai kir. járásbírósi fogházakban elhelyezett letartóztatottak 1907., esetleg 1907—1909. évi élelmezésének együttes biztosítása tárgyában **1906. évi szeptember hó 5-én délelőtt 9 órakor** a kir. ügyészség hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtés tartatik.

Bánatpénz 2000 korona.

Kikiáltási ár egy főtt étadagra 22 fillér, 56 dgrm fekete kenyérre 10 fillér, együtt 32 fillér.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. ügyészségnél megtekinthetők.

Felhívtnak a vállalkozni óhajtok, hogy a szabályszerűen felszerelt, helyezett és bánatpénzzel, vagy megfelelő értékű állami értékpapirokkal, — vagy szintén megfelelő értékű, az állam által kamatbiztosított értékpapirokkal ellátott zárt írásbeli ajánlatokat 1906. évi szeptember hó 5-én délelőtt 9 óráig a zombori kir. ügyészségnél nyújtsák be, illetve a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottaik által képviselve jelenjenek meg.

Zombor, 1906. augusztus hó 15-én.

Popovits Aurél,

kir. főügyési helyettes.

3-1

Eladó ház.

Zomborban Dob-utca 17. sz. ház, mely áll 5 szoba, két konyha, pince s a hozzátartozó mellékhelyiségekből, továbbá baromfitenyésztésre alkalmas nagy udvar, befásított nagy kert 4 éves amerikai ojtott külön válogatott fajszióval, — **szabad kézből eladó.** Bővebb felvilágosítás nyerhető a háztulajdonosnál.

3-1

Értesítjük a negyérdemű közönséget, hogy a karánsebesi kályhagyárat

megvettük, s azt itt Zomborban még ez év folyamán üzembe helyeztük.

Vételünkkel azon szerencsés helyzetbe jutottunk, hogy **200 darab szép, jó és olcsó kályhát** a legkülönbözőbb színben, nagyságban és mintában ajánlhatunk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

Kályháink a legjobb minőségű tűzálló agyagból, elsőrendű verenyképes minőségben készülnek.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget arról, hogy az **agyagiparhoz** tartozó bármely megrendelést elfogadhatunk és azt a **legpontosabban** teljesíthetjük.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, s jelenlegi mintaraktárunkat (Flórián-utca 14. sz., Bittermann-féle ház) megtekintésre ajánlva

maradtunk tisztelettel

10-8

Ugry Mihály és Fia.

Csemege

szőlő.

Naponta többször frissen szedve, a legfinomabb és legnemesebb csemege és muskotály fajtákból (különként vagy kosárszámba) piaci árban kapható

KRIZMANITS IMRE

apatini-uti szőlőtelepén vagy kistemplom-utca 12. sz. a. lakásán. 10-1

5 kgm. vétel házhoz szállítatik.

Tartós téli szőlőre már most előjegyezhető.

Vidékre 5 kgmos postakosárral 2,2-50 és 3 koronáért (minőség szerint) bérmentve szállítok.

Hirdetmény.

A Bács-Ómorovicei takarékpénztár részvénytársaság felszámoló bizottsága 1906. augusztus hó 15-én tartott ülésében hozott határozata alapján ezennel közzétette, hogy **1906. évi szeptember hó 8-án délután 1/2 4 órakor** Ómoravicán az ómorovicei közigazgatási bank helyiségében

rendkívüli felszámoló közgyűlést

tart, melynek tárgyai:

1. Felszámoló jelentése.
2. Határozat a társasági vagyon mikénti felosztása és a társaságnak a cégjegyzékből kitörlése tárgyában.
3. Netáni indítványok.

A Bács-Ómorovicei takarékpénztár részvénytársaság felszámoló bizottsága.

Elsőrendű

3-1

sertészsirt

10 kilón felül 65 krért,
ugyszintén kitünő

füstölt szalonnát

10 kilón felül 68 krért

ajánl bármely mennyiségben

Bogdán István

hentes, Zrinyi-utca.

A hölgyek legszebb disze

a fehér és tiszta arcbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által.

Szeplő, májfolt, bibircs,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztálanságot

egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hölgypor fehér, rózsaszín vagy krém színben doboza 1 kor. 20 fill. Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utáztatoktól!

A bevásárlásnál csakis HAJÓS féle Aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a fentalálónál:

10-2

Hajós Árpád

gyógyszertárában Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Kapható: Zomborban Német városi gyógyszertára, Szent-György tér, Bácsmartonoson Kamráth Jenő gyógyszerésznél.

2894. szám 1906.

Gubacs eladási hirdetmény.

A bezdáni m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó baracska, béregi, küllői, bezdán—monostorszei Kigyóson inneni és Kigyóson tuli erdőben, az apatini m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó Gajspitz és Berdarits-Szlatina erdőből még el nem adott részek és a kis Pfaudenmoraszt erdőben, a doroszlói erdőgondnoksághoz tartozó doroszlói és bácsordasi alsó és felső és a kame-ristyei öreg tölgy erdőben, a palánkai erdőgondnoksághoz tartozó bogyáni, dunabökényi és palonai Cseres erdőben található ez évi **gubacstermés** az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában **1906. évi augusztus hó 27-én délelőtt 9 órakor** megtartandó zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekapcsolt nyilvános szóbeli árverésen erdőgondnokságunkint elkülönítve eladatni fog.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírt erdőhivatal és az illető erdőgondnokságoknál a szokásos hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Apatinban, 1906. augusztus hóban.

M. kir. erdőhivatal.

ALAPÍTOTT 1848.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban (Szóntai-ut 12. sz. alatt) a mai kornak megfelelő és bármely más cégekkel versenyképes, mindennemű legizlésebb, ugymint **majolika, fehér, crem, havanna, barna, zöld és kék színben** és megfelelő **nagyságban**

cserépkályhákat

jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett állandóan raktáron tartok.

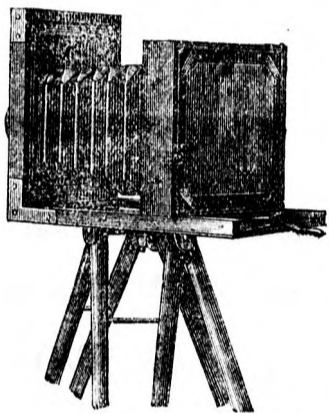
Ezen általam készített és felállított kályhákért, főképp pedig tűz-ellentállásáért, valamint tartósságáért kezeskedem.

Mindennemű kályhajavításokat olcsón és jól elkészítve szállítok.

Teljes tisztelettel

Simatics Mihály,
kályhakészítő.

10-4

!!! Uj fényképészeti műterem !!!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a **Bajai-utca 4. sz. alatt (Knipl János-féle üzlet udvarában)**

fényképészeti műtermet

nyitottam.

Készítek a legujabb divat szerint fényképeket, u. m.: **platinai nagyítás és aquarell színben.**

Amidőn magamat a nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlva, egyben biztosítom a legszolidabb árak és pontos kiszolgálásról.

Szíves pártfogásukat kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Mándits P.,
fényképész.

6-4

Fűszer- és festékárú üzletem felosztása miatt kitűnő karban levő fűszerállványaim 160 fővel eladók.

Göszl Pál építési anyag- és szénkereskedésében Zombor, Apatini-ut 18. sz.

3-1

Mig a készlet tart.

Legfinomabb 3-1

Cuba, Mocca, Gyöngy kávé,
kilója 3.80 korona.

Santos, kilója 2.60 korona.

Orange Pecco és Sousong tea,
kilója 8 korona.

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbertnél

Zombor.

! ÜZLETELADÁS !

Zomborban a Posta-utca 1. sz. alatti 28 év óta fenálló **fodrász- és borbély-ÜZLETEMET,** mely nagy üzletkörrel bir, egészségi okok miatt teljesen jókarban levő felszereléssel együtt szabad kézből eladom. Megjegyzem, hogy közvetlen szomszédságomban az „Elefánt“-szálló és a Falacione-féle gőzfürdő van. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

! VESZELOVSKY SÁNDOR !
fodrász- és borbélymester. 3-3

SCHÖN ADOLF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ZENEMŰ-KERESKEDÉSE ZOMBOR. (KOSSUTHLAJOS U.)
ALAPÍTOTT 1867-BEN.

AZ ÖSSZES HELYBELI ÉS VIDÉKI ISKOLÁKBAN ELŐIRT

TANKÖNYVEK

ÓDON ÉS UJ ÁLLAPOTBAN, valamint IRÓ- ÉS RAJZESZKÖZÖK,
AZ OLAJ- ÉS AQUARELL FESTÉSZET

ÖSSZES KELLÉKEI LEGJUTÁNYOSABBAN KAPHATÓK:

SCHÖN ADOLF KÖNYV-
KERESKEDÉSÉBEN.

KÖNYVEK TARTÓSAN, GYORSAN ÉS OLCSÓN KÖTTETNEK.

ISKOLATÁSKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

4-1

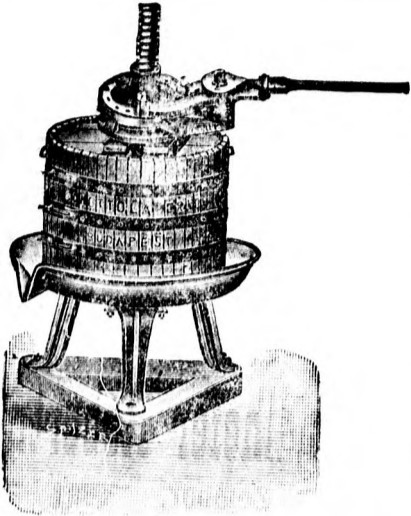
SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST.

Nagykereskedő és Gyáros.

VI. Andrásy-ut 2. szám.

PINCEGAZDASÁGI OSZTÁLY.

és pincegazdasághoz szükséges összes ke-
lékeket.

Arjegyzéket kívánatra készséggel küld.

Ajánlja
borpréseit,
borszivattyuit,
borszűrőit,
rugganta-
és
kender-tömlőket,
a szüreteléshez

*-35

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és
csakis eredeti „BÄCHER-féle

acélekéket és tégelyacél-eketestet vásárolja.

A Bächer-féle ekék és eketestek kiscgazdák számára is ké-
szülnek és ugy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság
tekintetében minden más gyártmányt felülmulnak és munka-
teljesítés tekintetében kiválnak. Az ekéfej törhetetlen acélból
készül, melyekért 5 évi szavatosságot vállalok.

Arjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök!
BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyár raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

A MELICHÁR-féle cs. és kir. szabadalmazott

„UNICUM DRILL“

sorvetőgép, ugy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet,
pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi
gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 13 évben
26,000-nél több ily gép adatott el.

Abrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

MELICHÁR FERENC, csász. és kir. szabadalmazott
vetőgépgyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Hungária fürdő Nyári idény.

Mindennap reggeli 5
órától kezdve esti 8
óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

Gözfürdő:

Urak részére

mindennap délelőtt 11 óráig
csütörtök kivételével, kedden
és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken
d. u. fél 5 óráig, valamint csü-
törtökön délelőtt 11 óráig.

Zuhany:

Csak urak részére
mindennap d. u. 5-8 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasár-
nap d. u. kivételével használhatják.

A nagy medencébe állandóan
friss víz folyik.

5971/1906.

Pályázati hirdetmény.

Szeghegy községben üresedésbe
jött irnok-végrehajtói állásnak betöltése
céljából ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása a községi
pénztárból előleges havi részletekben
800 korona.

Felhivattak a pályázni szándéko-
zók, hogy pályázati kérvényüket saját-
kezűleg írva, szabályszerűen felszerelve
(jegyzői oklevéllel bírók előnyben része-
sítettnek) hozzám **f. évi augusztus
hó 30-ig** annyival inkább nyujtsák
be, mivel később érkezők figyelembe
nem vétetnek.

A választási határnap utólag fog
kitűzteni.

Topolya, 1906. augusztus 12-én.

C s á s z á r,
főszolgabíró.

2-1

3371/1906.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bajai járá-
sához tartozó Vaskút községben lekö-
szönés folytán üresedésbe jött községi
irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állással előleges havi részle-
tekben felvehető 600 kor. fizetés jár.
Pályázati határidő: **1906. évi
augusztus hó 25.**

Baja, 1906. augusztus 7-én.

Főszolgabíró szabadságon:

Mentényi Sándor,

tb. főszolgabíró.

3-3

Zombor, Bittermann Nándor és na könyv- és könyvnyomdájából.

Kosztos leányok.

Jobb házból való leányokat előkelő
családnál, ahol a társalgás perfektül
magyarul és németül folyik, nemkülön-
ben zongora is áll rendelkezésre, teljes
ellátásra felvesz.

Bővebbet **Giffinger Antal** Uj-
vidék, Petőfi-utca 6. sz.

6-5

Egyéves önkénteseknek,

valamint TŰZOLTÓKNAK
egyenruhát teljes felszere-
léssel, továbbá mindennemű
egyen- és polgári ruhát jutá-
nyosan készít, illetve szállít,
valamint javításokat olcsón

: : és pontosan elfogad : :

KNIPL JÁNOS,

6-6 polgári és egyenruha szabó.

ZOMBOR,

Bajai-utca a nagy szerbtemplom mellett.